

APOZIȚIA ECUATIVĂ ȘI VALORILE EI SEMANTICO-PRAGMATICHE ÎN TEXTUL DIALECTAL

1. Considerații teoretice

Apoziția și raportul apozitiv constituie un subiect controversat în lingvistica românească. Abordările de tip tradițional interpretează apoziția fie prin prisma raportului de dependență sintactică (subordonare), considerând-o „atribut substantival, indiferent de cazul termenului determinat sau acordat în caz cu acesta” (GLR 1966, p. 128), fie prin prisma relației sintactice de nondependență, respectiv a raportului de echivalență referențială și sintactică a termenilor implicați (Guțu Romalo 1973, p. 41–45; Teodorescu 1974, p. 5–8; LRC 1978, p. 632).

Abordările mai recente (Drașoveanu 1997, p. 75–76, 119–131; Neamțu 2004; 2006–2007, p. 138; Hodiș 2006, p. 128 și urm.; Pomian 2013, p. 125) exclud apoziția din rândul funcțiilor sintactice, vorbind despre o categorie distinctă: „nonfuncția”¹, alături de subiect și de nominalul în vocativ.

Interpretările din perspectivă semantică privesc relația apozitivă, alături de cea de coordonare, drept o relație de „adordonare”, expresie a unui raport nesintagmatic, în afara relațiilor de tip causal (Diaconescu 1989, p. 127–205). Pentru D. Irimia (1997, p. 510), ea reprezintă „expresia sintactică a intersecției a două sau mai multe perspective semantice din care este interpretată la un moment dat o aceeași realitate extralingvistică”, iar C. Dimitriu (2002, p. 1498) consideră că apoziția și baza (antecedentul ei) presupun o singură noțiune, între acești termeni neexistând sinonimie sintactică și, uneori, nici lexicală (baza este „tradusă” de către vorbitor printr-o apoziție, orice termen al codului putând fi apoziționat cu informație semantică). Astfel, din punct de vedere semantic, apoziția și baza (suportul sau antecedentul ei) sunt coreferențiale: baza, ca prim termen al sintagmei, introduce referentul în discurs, iar apoziția, ca al doilea termen, îl reia, dublându-l².

Din punct de vedere pragmatic, între apoziție și bază se stabilește o relație de echivalență discursivă, realizată prin activarea unor posibilități semantice, virtual

---

¹ Argumentul acestei teze este acela că apoziția este o construcție sintactică lipsită, în orice context, de mărcile specifice oricărui tip de relație sintactică și deci nu actualizează valențe (de unde și situarea ei între pauze).

² Prin faptul că oferă detalii despre caracteristicile bazei, apoziția funcționează, după GBLR (2010, p. 596), ca un „predicat semantic secundar”.

prezente în matricea termenului. Sintagma apozitivă este, potrivit GALR (2005, p. 620), un fapt lingvistic eminent discursiv, act de limbaj și strategie discursivă, ea marcând o întrerupere a mesajului sub forma unui element suplimentar prin care locutorul dublează prima denumire. Apoziția (referință virtuală) precizează o altă caracteristică a referentului introdus în discurs prin primul termen (referință actuală), pe care îl reia și îl completează. Se poate deci afirma că același referent este introdus în enunț din două sau mai multe perspective diferite.

2. Apoziția ecuativă în textul dialectal

În conformitate cu delimitările propuse de GALR (2005, p. 619–631), realizarea prototipică a apoziției este cea nominală, distingându-se două tipuri de apoziții nominale: *ecuative* și *atributive*. Dacă apoziția *atributivă* este un tip special de predicat secundar apozitiv, obligatoriu postpus bazei și nesubstituibil acesteia, apoziția *ecuativă* este, la rândul ei, un predicat secundar postpus bazei, dar substituibil acesteia. Distincția dintre apoziție și bază se realizează doar în funcție de topică, schimbarea ei implicând inversarea rolurilor: baza devine apoziție, iar apoziția se transformă în bază. Dată fiind perfecta echivalență a termenilor, în absența relației apozitive, oricare dintre cei doi termeni acoperă integral referința termenului introdus în discurs.

Studiul de față urmărește apoziția și modul de exprimare a relației apozitive ecuative în textul dialectal³, pe baza corpusurilor de texte dialectale publicate (vezi *infra*, a) Surse). În acord cu aprecierile exprimate de către Magdalena Vulpe (2004, p. 72–78), considerăm faptele *dialectale* ca aparținând limbii *vorbite*, alături de cele *populare* și de elementele de limbă *standard*, diferențierea față de ultimele două realizându-se la nivelul răspândirii geografice. Astfel, faptele dialectale, spre deosebire de celelalte amintite, au o circulație teritorială mai mult sau mai puțin limitată, nefiind admise, ca și cele de limbă populară, în aspectul normat al limbii⁴.

Structurile apozitive ecuative pot fi clasificate în funcție de varietatea *lexicală* și de virtualitățile semantice actualizate în discurs⁵. La nivel morfosintactic, tiparul apozitiv cel mai frecvent este reprezentat de două nominale coreferențiale, însă apoziția poate fi realizată prin orice parte de vorbire sau printr-o propoziție atributivă.

2.1. Din punctul de vedere al complexității structurii lexicale, se pot *evidenția* două tipuri de structuri apozitive: (a) *apozitia simplă* și (b) *apozitia complexă* sau *înlănțuită*.

³ Nu am urmărit apoziția atributivă, deoarece acest tip este mai puțin întâlnit în textul dialectal, el fiind prezent mai mult în limba vorbită de către persoane cu un nivel mediu și înalt de instrucție.

⁴ Cf. și Colciar 2018, p. 73–74 și *passim*.

⁵ După D. Irimia (1997, p. 510), spre deosebire de celelalte relații sintactice, esența apoziției constă în modul specific de dezvoltare a complementarității sintaxă–semantică în actul de comunicare lingvistică.

a) *Apoziția simplă* este reprezentată de structura binară, prototipică, în cadrul căreia baza este explicată printr-o structură dezvoltată, parafrazată sau specificată, elementele componente ale acestei structuri putând fi, opțional, însoțite de determinanți:

- (1) *Ereă uo verteliță acoló bațrîn-așá, uo foméje cam de pátruzáz_dę-aní, așá* (TDO, p. 10);
- (2) *Că sí spúni cí ásta-ı uobıšéju nóstru/ tradițija nıástrı [ε] moldovengăscı* (NALR Mold. Bucov. TD I/1, p. 208);
- (3) *fa_cu muj'd'éi/ cu a [k] usturói/ áıŷ ál/ la noı așá-ı zíc/ áıŷ* (GS, p. 149);
- (4) *O vihit fișóri, továrăși d'ı_sat* (TDMA, p. 298);
- (5) *Că ıncá zíc amú večinú_aista/ ııjınérku/ ș-o făcúı*⁶ (GS, p. 122).

b) În cazul apoziției *complexe* sau *înlănțuite*, baza are o interpretare de tip listă; printr-un mecanism de identificare, sunt extrase, dintr-o sumă de variabile, elementele definitorii pentru entitatea prezentă în discurs:

- (1) *Și dim_măruntăiile pórcului, din rărúnk, splínă, boșóg și ficát, le tocám separát* (TDO, p. 8);
- (2) *ıerá hora mári... șı flúcăı și bábi și moșnéz* (NALR–Mold. Bucov. TD I/1, p. 14);
- (3) *Sămănám tuót fiélu dı culturı: puopușuói, răsăritá, grıı* (Guia 2014, p. 206);
- (4) *Toți ımbrácáți naționál, ıtárı, camáșá frumuásá cu buándá frumuásá* (*ibidem*, p. 348);
- (5) *ıei ıntrebuıınázá scúle: vırșıı... setê, mă rog, anumıte círlıge căre le pun așá-n drúmu pęstelıı* (TDO, p. 351).

2.2. După capacitatea apoziției de a explicita sau de a sintetiza conținutul informațional al bazei, se disting: (a) apoziția *rezumativă* (sau *sintetică*, după Irimia 1997, p. 515) și (b) apoziția *multiplă* sau *analitică*.

a) Apoziția *rezumativă* sau *sintetică* reia, de obicei printr-un singur termen (cel secund), reprezentat mai ales de un pronume nehotărât sau demonstrativ, o succesiune de unități coordonate care reprezintă baza. Acest termen concentrează, în planul său semantic, componentele semantice ale termenului-bază multiplu:

- (1) *Trebuıá să aı fıgáıa de pădúre, uálá, să áıbá castrón, tot êe-s_trebu_e ca ș-acásá* (TDO, p. 4);
- (2) *Îl bıoșéști nıámurli rúđılı/ ... cumıétrıı priıétıniı tóı* (NALR–Mold. Bucov. TD I/1, p. 208);
- (3) ^a*pø_p-ácée primávără/ trábu_e... vázıı_dıı késııŷe gózuluı/ d'e a scáıilor/ d'e ... d'ę-ále/ nq!* (GS, p. 169);
- (4) *Lı fáși cu uóu, cu făııná, pipıeri, cu táıı șıélıa* (Guia 2014, p. 245);
- (5) *Ș-atúša đimınáța ápa áıa o púně-scáldá și bánu, pogășıta, lumına, lııgura, tot, dá la uı_copil d-áı mıșı* (ALRT II, p. 35).

⁶ Am redat eșantioanele de text dialectal în maniera de transcriere în care ele apar în corpusul respectiv: în transcriere fonetică sau literarizate.

Ca apozitie cu functie rezumativă, poate fi întâlnită în textul dialectal și apozitia „profrază” (GALR 2005, p. 629) reprezentată de demonstrativul cu valoare neutră *asta*. Este un tip de apozitie în care baza este realizată propozițional sau frastic:

- (1) *núma símpla cásâ [...] cásâ n-o fos^t...ársi// absolu^t dilóc// nu ñi-o rămás/ dicít símpla cásâ// asta-șámná// [din] gard/ nîș_um_par* (NALR–Mold. Bucov. TD I/1, p. 31);
- (2) *Pregătírja terénuluĭ pένtru primăvára, arát pένtru semánát porúmb, pregătírja terénuluĭ pένtru semánát grîu, ásta la recóltiĭ de tómnă, arát, discuĭt, sămánát, pus îngărășáminte, ásta e lucrú cáre sâ fáce tuámna* (Guia 2014, p. 163).

Acest tip de apozitie este considerat de către D. Irimia (1997, p. 514) drept o „apozitie interpretativă”, întrucât ea sintetizează planul semantic global al termenului-bază, termenul secund având funcția de subiect într-un nucleu predicțional prin care se interpretează realitatea extralingvistică exprimată de termenul-bază.

b) Apozitia *multiplă* sau *analitică* se caracterizează prin faptul că termenul secund al relației, realizat structural ca termen multiplu, analizează, în elementele componente, planul semantic al bazei, care este deci reprezentată ca un întreg:

- (1) *Și...j [k] símbătă, lúmeșá diñ_sa_cáre vręa s-ajútă [k] vręa s-ajúte... miręása saș gínerle vîne cu plocúanele gálîni... êe áre, mă rog, záhăr, fálîná, êę-adúce, o%o acólo, êe áre* (TDO, p. 2);
- (2) *și sí cųáși bîni fócú-șét/ și tărișór/ știĭ foc slab đí řei/ saș sálci/ saș brad/ saș coșénĭ* (NALR–Mold. Bucov. TD I/1, p. 15);
- (3) *tot diñ_cás-aș_scos// mașîni/ páturĭ/ tot/ scá%uni mész* (ibidem, p. 31);
- (4) *luaj vuo cítiva [sic!] prúodúsá niști puorúmb, grîu* (Guia 2014, p. 246);
- (5) *și mọáșa-ĭ dá copiluluĭ êevá dá premenęálă: țóale, scútece, círpe* (ALRT II, p. 254).

Este de menționat faptul că unitățile componente ale apozitiei multiple sunt elemente autonome, aflate în raport de coordonare.

2.3. Din perspectiva relației de echivalență care se stabilește între termenul-bază și termenul secund, GALR (2005, p. 629) delimitează trei tipuri semantice de apozitii: (a) *de identificare*, (b) *de desemnare* și (c) *de reformulare*, tipuri regăsite și în textul dialectal.

a) *Apoziția de identificare* pune în evidență identitatea realității extralingvistice exprimate prin termenul-bază, al cărui conținut semantic este, cel mai frecvent, nedeterminat:

- (1) *Dac-oĭ mai aveá zíle sâ scłăp, sâ n-oĭ [k] pínă n-oĭ omorĭ únu, nu-l las, um_boiérĭ* (TDO, p. 10);
- (2) *ș-ápo zolím cu_ála cu... zolítórĭu/ mămáligătórĭu/ nq/ cáre cuș_vrę ĩ spúhĭ* (GS, p. 162);
- (3) *a doilea noapte o mai vinit încá unu tát la fel ca mine // unu din Canci* (Teiuș 1980, p. 142–143);
- (4) *Ș-ája scųóce tot, durĭerĭa, đin urĭékĭe* (ALRT II, p. 2);
- (5) *O foz_baș ahála, únčy-so* (ibidem, p. 116).

Din exemplele citate, se poate constata faptul că, sub aspect lexico-gramatical, în apozitia de identificare, termenul-bază este reprezentat mai ales printr-un pronume demonstrativ – exemplele (2) și (5) – sau printr-un pronume nehotărât – exemplele (1), (3) și (4).

b) *Apoziția de desemnare*⁷ este inversul celei de identificare. În acest caz, termenul secund, mai puțin specific decât baza, realizează o prezentare sau o descriere a realității exprimate prin termenul-bază:

- (1) *era unu Costea-n Crinț// gazdă bună* (Teiuș 1980, p. 145);
- (2) *și-n marginea râpii acolo unde era un fag// un copac// copacu-acela/ avea mai multă uscătură/ un... lemn/ gros așa* (ibidem, p. 147);
- (3) *cîn o fost îi mîiș, un frăt'/kě d'/g-a lor, um_băișt mîiș, așă/ě d'/ge tri-pătru ai așă/ě fôrma, îi da mă-sa lăpt'/kě d'ulcě-ntr-un blid* (ALRT II, p. 101);
- (4) *Va-zică, cun_d-egzemplu la șlépurl: ie un...cîrmác, va-z-zică, un om mai bătrîn, cărî ári tot iventáru acéstuț mers* (TDO, p. 267).

c) *Apoziția de reformulare*⁸ are la bază un raport de sinonimie, la nivel lexical sau frastic, constituind o reinterpretare lexicală a bazei:

- (1) [era] *um_muzicant...unu Vasîli Lúpu* (NALR–Mold. Bucov. TD I/1, p. 14);
- (2) *puț grásimea la topit/ [...] într-un_vas/ așá mári-ntr-un căkún/ cum spúni^m noi* (ibidem, p. 4);
- (3) *În tătă mărta-î tîrg, mărturije, cum spúnem noi* (TDMA, p. 299);
- (4) *Táica, tătăl meș al bătrîn, aveșá cai șl_cărúță* (TDO, p. 266);
- (5) *Acólo le... ai... făcúta o colibă// o-mvelit'q'q'q'-așé d'e... g^uoz^u* (GS, p. 105).

Din exemplele redată, se poate constata faptul că ambii termeni ai relației apozitive sunt desemnați în același grad, termenul secund decodificând sau numind realitatea extralingvistică descrisă de termenul-bază.

2.4. Pe lângă mărcile prozodice sau grafice, în enunț apozitia poate fi semnalată și prin mărci lexico-semantice. Este vorba despre *apozeme*, reprezentate de adverbe sau locuțiuni adverbiale cu funcție metalingvistică (explicitarea relației apozitive). În textul dialectal, sunt întâlnite în special construcții de tipul *adică* și (*care*) *va să zică*:

- (1) *ay_găși^t_pă_la zîu-aruncát/ nătréț piști gard// adică șocăni* (NALR Mold. Bucov. TD I/1, p. 31);
- (2) *și cînd am fost... ă... că mă pun la hod'înă/ adécate^e noqópte/ ap_ășá mă tresăré* (GRU, p. 36);
- (3) *Săpínu-l fac după ce termín cu tătă grásimeș p^uórcului, adică cu t^uoță pregătireș lui* (TDO, p. 36);
- (4) *Cu úna f^lérbe borhótú_óla// adică mujlicu_ála d'i_prúne* (GS, p. 158);
- (5) *Așá/ě că iěl, ad'gíca dómnu deréctor, ay pus lucrátóri im_pádúrșa lui la Tihúță* (ALRT II, p. 97);
- (6) *ie un... cîrmác, va-z-zică, un om mai bătrîn* (TDO, p. 267).

⁷ Sau „apozitie descriptivă”, după Irimia 1997, p. 513.

⁸ Sau „apozitie denominativă” (ibidem, p. 513).

Este de remarcat faptul că, în textul dialectal, pe lângă apozeme, comentariile metalingvistice sunt numeroase, ele exprimând atitudinea vorbitorului față de cele comunicate. De altfel, caracterul spontan al comunicării orale explică gradul ridicat de redundanță a discursului și prezența unor tipare/clișee lingvistice, toate aceste fenomene ducând la o anumită „dezordine” sintactică. În acest context, enunțarea metadiscursivă, care însoțește și structurile apozitive, aduce explicații necesare pentru înțelegerea sau clarificarea mesajului. Asemenea construcției incidente, comentariul metalingvistic are o funcție „reparatorie”, respectiv aceea de a complini, cu informații suplimentare, conținutul mesajului. Astfel, în textul dialectal se întâlnesc construcții metadiscursive de tipul *cum spunem (zicem) noi, (la noi) îi spune (zice)*:

- (1) *iercă și femeii, câte patru, vătășiță le zîcșă* (TDO, p. 117);
- (2) *mest'ecăm uoréz, ráis cum zîșém nyoi mai d'e mult, raıs.* (Guia 2014, p. 186);
- (3) *Dupa áia îi fac coșc'túgu, copîrșáuu, cum zîșém noi* (TDMA, p. 299);
- (4) *și ierá un fel dē plántá/ jit'éi îi spúne la noi* (GRU, p. 57);
- (5) *și pástá cápátu grînzáilor... puńé_uş_ńemⁿ / zîcșé cusuráú* (GS, p. 157)⁹.

3. Considerații finale

În limba română vorbită dialectal, apozitia este întâlnită frecvent. Dincolo de aspectul morfo-sintactic, aspectul semantico-pragmatic este definitoriu pentru relația apozitivă, în cazul căreia unitățile angajate în relație devin echivalente contextual.

Apoziția trebuie privită (și) ca un act de limbaj, ca o strategie discursivă cu o anumită intenție de comunicare: *intenția persuasivă*, care stă la baza aspectului argumentativ al discursului, dincolo de aspectul informativ și fatic. Din perspectiva considerării anchetei dialectale ca o formă specială de comunicare, enunțurile cu structuri apozitive pot fi privite drept enunțuri de tip cooperativ, nonpolemic și nonconflictual. Reluările prin reformulare și completare sunt menite a provoca reafirmarea sau reconfirmarea opiniei deja existente, ele susținând discursul și asigurând viabilitatea schimbului verbal.

De asemenea, prin caracterul emfatic și afectiv pe care îl implică, apozitia devine un mijloc de manifestare a subiectivității în discurs.

ABREVIERI BIBLIOGRAFICE. SIGLE

a) Surse

ALRT II = Emil Petrovici, *Texte dialectale*. Suplement la *Atlasul lingvistic român II (ALRT II)*, Sibiu–Leipzig, 1943.

GRU = Maria Marin, Iulia Mărgărit, *Graiuri românești din Ungaria. Studiu lingvistic. Texte dialectale. Glosar*, București, Editura Academiei Române, 2005.

⁹ Pentru astfel de construcții metadiscursive, vezi și 2.1. a), exemplul (3), 2.3. a), exemplul (2) și 2.3. c), exemplele (2) și (4).

- GS = Maria Marin (coord.), Mihai Conțiu, Bogdan Marinescu, Carmen-Ioana Radu, Marilena Tiugan, *Graururile din Sălaj*, București, Editura Academiei Române, 2017.
- Guia 2014 = Sorin Guia, *Dialectologie română. Studii și corpus de texte*, Iași, Editura Vasiliana '98, 2014.
- NALR–Mold. Bucov. TD I/1 = *Noul atlas lingvistic român pe regiuni. Moldova și Bucovina. Texte dialectale*, vol. I, partea I, Iași, Editura Academiei Române, 1993.
- TDMA = Grigore Rusu, Viorel Bidian, *Texte dialectale din Munții Apuseni (comuna Ocoliş, județul Alba)*, în „Fonetică și dialectologie”, VII, 1971, p. 287–304.
- TDO = *Texte dialectale. Oltenia*. Publicate sub redacția lui Boris Cazacu, de Cornelia Coțuț, Galina Ghiculete, Maria Mărdărescu, Valeriu Șuteu și Magdalena Vulpe, București, Editura Academiei, 1967.
- Teiuș 1980 = Sabina Teiuș, *Coordonarea în vorbirea populară românească*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1980.

b) Bibliografie

- Colciar 2018 = Rozalia Colciar, *Dialectologie și pragmatică. Studii de pragmlingvistică a textului dialectal*, Cluj-Napoca, Casa Cărții de Știință, 2018.
- Diaconescu 1989 = Ion Diaconescu, *Probleme de sintaxă a limbii române actuale*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1989.
- Dimitriu 2002 = Corneliu Dimitriu, *Tratat de gramatică a limbii române*, vol. II. *Sintaxa*, Iași, Editura Institutul European, 2002.
- Drașoveanu 1997 = D. D. Drașoveanu, *Teze și antiteze în sintaxa limbii române*, Cluj-Napoca, Editura Clusium, 1997.
- GALR 2005 = *Gramatica limbii române*, vol. II. *Enunțul*, București, Editura Academiei Române, 2005, p. 619–631.
- GBLR 2010 = *Gramatica de bază a limbii române*, coordonator: Gabriela Pană-Dindelegan, București, Editura Univers Enciclopedic Gold, 2010.
- GLR 1966 = *Gramatica limbii române*. Ediția a II-a revăzută și adăugită. Tiraj nou, vol. II, București, Editura Academiei, 1966.
- Guțu Romalo 1973 = Valeria Guțu Romalo, *Sintaxa limbii române. Probleme și interpretări*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1973.
- Hodiș 2006 = Viorel Hodiș, *Articole și studii*, vol. I, Cluj-Napoca, Editura Risoprint, 2006.
- Irimia 1997 = Dumitru Irimia, *Gramatica limbii române*, Iași, Editura Polirom, 1997.
- LRC 1978 = Iorgu Iordan, Vladimir Robu, *Limba română contemporană*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1978.
- Neamțu 2004 = G. G. Neamțu, *Dinamica problemelor controversate de morfosintaxă a limbii române*. Curs ținut la Facultatea de Litere a UBB din Cluj-Napoca, anul universitar 2003–2004.
- Neamțu 2006–2007 = *O clasificare categorial-relațională a atributului în limba română*. Cu adnotări, în „Dacoromania”, serie nouă, XI–XII, 2006–2007, p. 111–144.
- Pomian 2013 = Ionuț Pomian, *Observații pe marginea conceptelor sintactice de procaz și profunție în sintaxa limbii române*, în „Dacoromania”, serie nouă, XVIII, 2013, nr. 2, p. 120–131.
- Teodorescu 1974 = Ecaterina Teodorescu, *Raportul apozitiv și cel predicativ*, în „Analele științifice ale Universității «Al. I. Cuza» din Iași”, Iași, 1974, p. 5–8.
- Vulpe 2004 = Magdalena Vulpe, *Dialectal, popular, vorbit*, în idem, *Opera lingvistică*, I. *Dialectal, popular, vorbit*, Cluj-Napoca, Editura Clusium, 2004, p. 72–78.

L'APPOSITION ÉCHOÏQUE ET SES VALEURS SÉMANTIQUES ET PRAGMATIQUES DANS LE TEXTE DIALECTAL

(Résumé)

L'étude poursuit l'apposition de type équatif et ses valeurs sémantiques et pragmatiques dans le texte dialectal. La relation appositive est une relation d'équivalence discursive établie entre deux séquences linguistiques coréférentielles: la base (référence actuelle) et l'apposition (référence virtuelle). L'apposition précise un autre trait du référent introduit dans le discours par la base, qu'elle reprend et complète. D'une perspective pragmatique, l'apposition est un acte de langage, une stratégie discursive.

Nous avons suivi les structures appositives simples et complexes, résumatives et multiples, ainsi que des types sémantiques d'apposition et les structures à fonction métalinguistique.

Cuvinte-cheie: *apozitie, text dialectal, bază, termen secund, strategie discursivă, funcție meta-lingvistică.*

Mots-clés: *apposition, texte dialectal, base, terme secondaire, stratégie discursive, fonction métalinguistique.*

*Institutul de Lingvistică și Istorie Literară
„Sextil Pușcariu” al Academiei Române
Cluj-Napoca, str. E. Racoviță, 21
rozaliac@yahoo.com*